

TEMİZ ÜRETİM (EKO-VERİMLİLİK)

22. TARAFLAR KONFERANSI MARAKEŞ'TE DÜZENLENDİ

Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi (BMİDÇS) kapsamında düzenlenen 22. Taraflar Konferansı **7 Kasım - 18 Kasım 2016** tarihleri arasında Fas'ın **Marakeş** kentinde yaklaşık 23.000 kişinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Küresel ortalama sıcaklık artış limitinin 1,5 ila 2 derece arasında sınırlandırılmasını içeren ve 2015 yılı Aralık ayında anlaşmaya varılan Paris Anlaşması, küresel sera gazı salınımlarının toplamda en az %55'inden sorumlu 55 ülkenin anlaşmayı onaylamasıyla birlikte 4 Kasım 2016 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Bu durum ise Marakeş'te düzenlenen 22. Taraflar Konferansı'nı Paris Anlaşması'nın yürürlüğe girmesinden sonra gerçekleştirilen ilk konferans haline getirmiştir. Marakeş Konferansı, Paris Anlaşması'nı üreten müzakerelerin yıllarca uygulanmasına odaklanan yeni bir safhanın başlangıcı olmuş ve konferansta Paris Anlaşması'nın uygulanmasıyla ilgili çeşitli kararlar alınmıştır.

Konferansın 34 ülkenin Cumhurbaşkanı, 3 ülkenin Cumhurbaşkanı Yardımcısı, 18 ülkenin Başbakanı, 3 ülkenin Başbakan Yardımcısı ve 95 ülkenin ise Bakan düzeyinde temsil edildiği üst düzey bölümünde, ülkemiz adına Çevre ve Şehircilik Bakanı **Mehmet Özhaseki** bir konuşma gerçekleştirmiştir. Genel kurula hitap eden Bakanımız, özetle iklim değişikliği sorunu ve ülkemizin bu kapsamda yaptığı çalışmalarla Paris Anlaşması ve ülkemizin finansman talebini vurgulamıştır. İnsan eliyle meydana gelen iklim değişikliği ve olumsuz etkilerinin giderek insanların daha çok bedel ödemesine yol açtığını belirten Bakan **Özhaseki**, küresel çapta etki eden bu soruna karşı yine küresel bir ittifakın şart olduğunu dile getirmiştir. Marakeş toplantılarına katılan Çevre ve Şehircilik Bakan Yardımcısı **Mehmet Ceylan** ise birçok ikili görüşme gerçekleştirmiştir.

Konferansta Türkiye delegasyon başkanlığını Baş Müzakereci **Prof. Dr. Mehmet Emin Birpınar** yürütmüştür.

PARİS ANLAŞMASI'NIN KURALLARI YAZILIYOR

Türkiye'nin de dâhil olduğu 195 taraf ülkenin oybirliğiyle kabul edilen Paris Anlaşması'nı onaylayanların sayısı Aralık 2016 itibarıyla 115'i bulmuştur. Büyük bir diplomatik başarı olarak nitelendirilen Paris Anlaşması'nın kurallarının yazılmaya başlandığı Marakeş Konferansı'nda ise Anlaşmanın uygulanmasına yönelik 35 karar alınmıştır.

Konferansa Bakanlığımız adına Daire Başkanı **Ahmet Can**, Uzman **Tuğba Dinçbaş** ve Uzman Yardımcıları **Abdurrahim Durmuş** ile **Orcan Ufuk Eker** tarafından katılım sağlanmıştır. Temsilcilerimiz, Bakanlık olarak birincil derecede sorumlu olduğumuz teknoloji başlığı ve sanayi açısından hayati olan emisyon azaltımı konusuyla ilgili hususları takip etmiştir. 2020 sonrası iklim değişikliği ile mücadele konseptini belirleyen "Paris Anlaşması", Marakeş Konferansı sürecinde Türkiye'nin yeni rejimde iklim değişikliği ile mücadelede teknolojik ve finansal desteğe ihtiyacı olduğu vurgulanarak, kendisi ile benzer durumda bulunan ülkeler gibi sözleşme kapsamındaki desteklerden faydalanmasına yönelik müzakereler yürütülmüştür. Bu kapsamda Bakanlık heyetimiz de "Teknoloji Geliştirme ve Transferi" başlıklı oturumlara aktif katılım sağlayarak ülkemiz adına teknoloji müzakerelerini yürütmüştür. Ayrıca azaltım ve gözden geçirme gibi sanayi sektörünü ilgilendiren diğer müzakere başlıklarına katkı sağlanmış olup "Düşük Emisyon Çözümleri Konferansı" Türk Delegasyonu adına takip edilmiştir.

Müzakerelerde teknoloji başlığının sorumlusu olan Bakanlığımız

koordinasyonunda 9 Kasım 2016 tarihinde "Türkiye'de Teknoloji Transferi ve Gelişimi" başlıklı bir panel düzenlenmiştir.

BMİDÇS kapsamında daha önce alınan tüm taraflar konferansı kararlarına rağmen Türkiye gelişmiş ülke olarak görülmekte ve finans ve teknoloji desteği alamamaktadır. Türkiye'nin gelişmekte olan bir ülke olarak 2020 yılı sonrasında Paris Anlaşması esas alınarak uygulanacak olan yeni dönemde, uluslararası finans ve teknoloji desteklerine erişim sağlamaya yönelik talebi devam etmektedir. Marakeş'te birçok ülke ile Bakan, Bakan Yardımcısı ve Baş Müzakereci seviyesinde ikili görüşmeler yürüten Türkiye heyeti Taraflar Konferansı'nda karar alınması için yoğun çalışmalar gerçekleştirmiş olup önümüzdeki dönemde de sorunun çözülmesine yönelik çalışmalara devam edecektir.

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNE KARŞI GÜÇLÜ SINYAL

Marakeş Konferansı'nda göze çarpan en net sonuç, Paris Anlaşması'nın geleceğin şekillenmesindeki etkin gücü ve buna bağlı olarak iklim değişikliği konusundaki ciddiyetin uluslararası topluma ve özel sektöre yansımaları olmuştur. Seçim sonuçları itibarıyla ABD'nin müzakerelerden çekilmesi tehlikesine rağmen hükümetler, uluslararası kuruluşlar ve özel sektör kuruluşları temiz bir enerji geleceği için güçlü bir şekilde kararlı olduklarını açıkça belirtmişlerdir. Hükümetler caydırılmanın da ötesinde 2018'de Paris Anlaşması'nın kural kitabını (rulebook) tamamlamak için kesin bir tarih belirleyerek kararlılıklarını göstermişlerdir. Ülkeler artık bu süreçte bir sonraki kilometre taşı olan 2018 için yoğun bir şekilde çalışmaktadır.